

ئەو دەرگاىە عومرئىكە ناکرئتەوہ...

(چىرۆك)

هئىمن مەحمود

ئەوشەوہ دنيا بۆنى ئەوى ئى دەھات ...

سالانىكى درئز من چاوپروانى هاتنى ئەو بووم..رۆزگارئىكى ناکۆتا ساتەکانى عومرى خۆمم بۆ دەژمارد .. شەوگارئىكى نەپراوہ بەديار کردنەوہى دەرگاگەوہ دادەنىشتەم و دەموت ھاكا دەرەكەوئت .. ھاكا خۆى دەكات بەژوراو تئردەمگرئتە باوہش ..لە دەرگاگە نادات ... گلۆپەکانئش ھەئناكات .. پەردەكەش داناداتەوہ .. ھىچ شەرمئىكئش ناکات و ھەربەرئىگاوہ جلەکانى بەرى دادەكەنى .. لەو تارىكئىيە قولەدا دەمدۆزئتەوہ .. دەست دەخاتە ناو قزمەوہوہو

پانزە سالى رئكە من چاوپروانى هاتنى ئەو دەكەم , پانزەسال بەھەموو كاتزمئىرەكانئىيەوہ , پانزەسال بەھەموو و رۆژ و شەو و نئوہرۆ و ئئوارە و بەيانى و زستان و پائز و ھاوئن و بەھارئىكئىيەوہ ... كە رۆشت لەبەردەمى دەرگاى ھەوشەكە دا وتى دئمەوہ .. بەئئنى دا پئم .. تەنانەت ماچئىكئشى كردم و وتى چاوپروانمبە .. چاوپروانم كرد و ئەو لە ھىچ لائەكەوہ ديارنەبوو .. ئەو لە ھىچ لائەكەوہ ديارئش نئىيە

دئم خەبەرى دابوو كە نائەتەوہ .. شەرمم دەكرد ئان خۆشم دەوئست .. پئم نەوت.. دەترسام ئان دئئانەبوم .. شەوہكەى تا بەيانى نەئھئشت بخەوم .. دەئوت تا ماوہئىەكى دئكە ناتبئنمەوہ دەئئت ئەمشەو دئى من رازى بكەى ئاخىر دوئى بئرت دەكەم ...چەند جارئك ئەو شەوہ گرتمئىيە باوہش و تئرنەدەبوو ..من ماندوبوبوم كەچى ئەو ماندوبونى نەدەزانى ..

لە پەنجەرەكەوہ سەئىرئىكى شەوى دەكرد و دەئوت ھئشتا زۆرى ماوہ رۆژ بئتەوہ , ئەو ھەرگئز پەردەى پەنجەرەكەشى دانەدەخست , دەئوت خەلگى لەبەر كئشەكانى خۆئان كئ دەئپەرژئتە سەرئەوہى بزائئت ئئمە چى دەكەئن .. دەھاتەوہ بۆ لام و جارئىكى دئكەش دەئگرتمە باوہش ..

كە سەئىرى چاوپم دەكرد دەمزانى شتئىكى لەدل داىيە و دەئشارئتەوہ , بەلام من لەخۆشئدا ھەموو شتئكم بئردەچوئەوہ ..رئك پانزە سال بەر لەئئستا ناسئم , وەك ئەوہى لەئاسمانەوہ كەوتبئتە خوارەوہ ئان لەشوئئئىكى زۆر دورەوہ ھاتبئت پەئداوبوو..من كچى مائەوہ بوم .. داكئىكى پئرم ھەبوو بەدەست نەخۆشئىيەوہ دەئنالاند و لە جئگەدا كەوتبوو , ژئانى ئئمە لەسەر نانكردن بۆ دراوسئكان وەستابوو , رۆژ تا ئئوارە من خەرىكى نانكردن بووم , نانى ئەم مائەكەم تەواو دەكرد نانى ئەو مائئان بۆ دەھئنام , بەوھالەشەوہ داكئشم بەخئو دەكرد , وەنەبئت كچئكى ناشئرنئش بوبئتم بۆئە شوم نەكردبئت , بەلام چونكە ھەژارى گەرەكەكە بوئن ئئدى كەس نەھاتە خوازبئئئم ..

سەرھەتای پایزی ئەو سالەبوو .. چەند گەنجیکی قوتابی ھاتنە گەرەکه گەمان , خانویەکیان بەکرئ
گرتبوو , سەرھەتا کە ھاتن من نەمدەناسین , تا ئەوبەیانییەکی کە لەدەرگای ھەوشەکیان داین ..
یەکیکیان بوو پرسی ئیو نە دەکەن .. من کە ھیشتا دەستم لەناو ھەویری دراوسییەکیان دا بوو
رۆشتم بەرھەو روی .. تریپە تریپکی سەیر دلئی داگرت .. بئ ئەوہی ئاگام لە خۆم بئ وتم بەئئ .. بئ
ئەوہی پئئ بلئیم ھاتە ژورھوہ ... چاویکی بە چواردەوری خوئدا گئرا .. وەک ئەوہی شتیکی ئئ ونبوبئ
.. ماکسیەکی زەردم لەبەردابوو , ھەندلئک تەسک بوو ھەرئەمەش سەرنجی راکئشا , پرسی دەتوان
نانمان بۆ بکەن , خودایە چاوەکانی چیان ئئ کردم .. وەک ئەوہی ماوہیەکی زۆربئت ئاشنای بوبم ..
حەزم دەکرد ھەر پرسیار بکات .. پرسیاری زۆر ...

رۆژانی دواتر بۆ ھیچ شتیئ نەدەھات , یان ھەر لەخۆیەوہ داوای شتی وەھای دەکرد
کە پئویستی پئئ نەبوو وەک (ئەوہی دەتوانن بەتانییەکیان بدەنئ , قاپئکی گەورہی چئشت لئنان ,
شخارتەییەکی زیادہ ..)

نیوہرۆیەک کە خەلکی ھەموو لەمائلەوہ خەریکی نانخواردن بون , لەدەرگای دا , بئ ئەوہی برۆم
بیکەمەوہ وەک کەسیکی شارەزا خۆی کردییەوہ و ھاتە ژورھوہ , من لەژورھوہ خەریک بوم نانم دەدا
بەدایکم , بانگی کردمە دەرھوہ , یەکرەست رۆشت بۆ ئەو مەتبەخەکی کە من ھەموو جار نانم تیادا
دەکرد بۆ خەلکی , من نەمدەزانی بۆ رۆشت بۆ ئەوئ , حەزیشم نەدەکرد بزەنم , بئ ئاگا منیش رۆشتم
, لەبەر دەرگای مەتبەخەکە ھەردوو دەستی گرتم و بردمیە پشت دەرگاگە , بئ ھیچ قسەییەک کە
حەزیشم ئئ نەبوو قسە بکات دەمی ھئناو ماچی کردم ..

ھەموو جار دەیوت کە خوئندنم تەواوکرد دەتھئینم .. نەمدەزانی کەی خوئندن تەواو دەکات بەلام کە
دەموت کەی .. دەیوت ھەرتەواوی دەکەم .. کە تۆم ھئنا ئیدی ناھئلم نان بۆ خەلکی بکەیت , جلی مالان
بشۆیت , لەم گەرەکە گەوادە بارت دەکەم کە حەزدەکەن نھئنی ھەموو خەلکی بزەنن , لەم خەلکە بئ
غیرتە دورت دەخەمەوہ کە خواخوایانە دەستیکت بۆ ببەن , ماچئکت بکەن , ھەرئەوہندەش نا
بەلگوو قسەو قسەلۆکئشت بۆ ھەلبەستن ..

شەوگەلئکی زۆر لە ژورھەکی خۆمدا و بەتەنئشت یەکەوہ دەخەوتین .. زۆر جارئش تابەیانئ لەوئ
دەمایەوہ و لەگەل رۆژبونەوہدا خۆی دەگەیانندە جئگاگەکی خۆیان ..

من دنیا بەبۆنەئ ئەوہوہ خۆشدەویست .. لەجاران زیاتر نانم دەکرد و ماندو نەدەبوم .. دایکم کە
بئئاگابوو لە ھەموو ئەمانە زیاتر بەخئوم دەکردو خۆشم دەویست ..

ئەگەر شەوئک نەھاتبایە ئیدی تابەیانئ نەدەخەوتم و دەموت ھەردئت , من نەم دەپرسی لەکوئ
دەخوئئیت و دەبئت بەچی , راستییەکەئ نەمدەزانی خوئندن چئەو چۆنئشە چونکە بەدرئئزایی ژیانم
ھئچ قوتابخانەییەکم نەدیوو ..

بهئارەقى دەمو چاويدا دەمزانی خوۆشى دەویم .. دەیوت من لەشاریکی دورەو هاتوم .. مائیگمان هەیه دەئکی باخەکانی بەهەشته .. لەبەر دار پرتەقال و دار هەنارو سیو ریگە نییە برۆیت .. خانویەکی گەرەوی وەها کە جیگەیی هەموو ئەم گەرەگەیی تیادا دەبیتهوه ... دەتەم و دەروینە سەری سەرەووی خانوگە .. لەویدا و لەو بەرزاییهوه سەیری هەموو ئەو باخە خوۆشانە دەکەین ... من خەونم دەبینی و وام دەزانی بەسەر درەختەکانا دەفرم .. دەمی دەهینا و دەهینا تاووکو ژیر مەم .. حەزی وابو کە شەو دادیت من هیچم لەبەر دا نەبییت .. پەردەیی پەنجەرەگە کراوە بییت و گۆپەکانیش بکوژینمەوه ..

کە لەپەنجەرەگەوه سەیریکی ئەو ئاسمانە پەشەیی دەرهووی دەکرد ،هەموو جار خەمی تیپەپینی کاتی بوو ، خەمی هاتنی بەیانی ، دەیوت تف لەم خویندنه ، تف لەم زانکۆیه ، تف لەو قوتابی و مامۆستایانەیی کە هیچ نازانن جگە لەدرو نەبییت ، تف لەو خویندنهیی کە هیچمان فیڕناکات غەیری درۆ نەبییت ، تف لەو زانکۆیهیی کە کەسی درۆزن بەرەم دەهینیت ..

حەزی دەکرد کە ماندوو دەبوم دەست بخاتە مەم و توند بمگریته باوەش ، لەکویشدا ، ریک لەبەر پەنجەرەگەدا کە دەموت بۆ لیڕەدا ، دەیوت بیهینە پیش چاوی خۆت لەدەرەووی ئەم پەنجەرەیهدا ملیونان عاشق هەن هیواخوایی ساتیکی وەك ئیستان و بەیهك ناگەن ، چی دەبییت .. با ئیمە بۆ یادی ئەو ملیونان عاشقە ئەمە بەکەین ..

شەو نەدەرۆشت و ئەویش لە پیکەنینی خووی نەدەگەوت ..

شەویکی باراناوی درەنگ هات .. کە لەسەر دیوارەگەوه خووی فریادیە حەوشەگەوه گۆپەگەم کوژاندەوه و جلەکانی بەرم داگەند ..دەرگای ژورەگەشم کردەوه ... خووی کرد بەژوراو .. هەموو گیانی تەپربوو ... بۆ حەوسەلە پۆشته بەردەمی سۆباکە کە لەو تاریکییەدا پەنگیکی سوری هەبوو وە گەرماييیهکی کوشندەشی دەدا بەژورەگە ..

بە چاوانیدا زانییم کە بۆ تاقەتە ، پۆشتمە تەنیشتییهوه و دەستم خستە قژییهوه ، سەیری گری سۆپاکەیی دەکرد کە وەك دلی من دەسوتا ، وتم بۆ چی بۆ تاقەتی ، وتی دەزانی یەگەمجار تۆم چۆن بینی .. من لە زانکۆ دەهاتمەوه تۆم بینی سینیەك نان بەسەرتهوه بوو خۆت کرد بەمائیگدا .. ئیدی لەوساتەوه خوۆشم ویستی ..

لەپراستیدا من تائەو پۆژەش کە بۆ یەگەمجار لەدەرگای حەوشەگەیی دا کەسم خوۆشنەویستبوو ، وەنەبییت هەستم نەبییت ، نا ، بەلکو هەژاری و نانکردن هەموو شتیکی وەك خوۆشەویستی و عەشقی لەبەر بردبومەوه .. جاروبار کورپەکانی گەرەك تەعلیق و ناوناوۆرهیان لۆ دەدام بەلام من لەوه بەهیزتربوم بۆ ئەوانە تەسلیم بێم ..

بۆ تاقەت بوو .. بە چاوانیدا دەمزانی گرییهکی قورس لەسەر دلی هەیهو ناوییری بیگاتەوه ، وتم بلی .. چی بۆ تاقەتی کردویت .. هیچی نەوت .. هەرگیز ئەو شەوه هیچی نەوت .. پکی وتم برۆم خوۆم

لەبەرکەم و بخەوم .. گریام .. و تەم جیەم دەهیالی .. وتی نا .. و تەم چی هەیه بیالی گرنگ نیه من هەر
خۆشم دەوییت .. بەبزهیهکی دەستکردووه که له هی ئەو نەدەچوو وتی برۆابکه هیچ نییه ئەمەرۆ
لەزانکۆ کەمیەک ماندووبوم , تۆ برۆ بخەوه .. من حەزن ئەکەم تەنھا بۆم .. ئیدی ئەو شەو نە یگرتەم باوێش
..

بەیانێ که هەستام زۆر لەمیژبوو بەجۆی هیشیبوم ..

ئیدی لەداخانا ئەو رۆژە نانم بۆ کەس نەکرد .

چەند شەو دواى ئەو گەراپهوه .. لەسەر دەرگای حەوشەکەوه هاتە ژورەوه .. جلەکانم لەبەرم داکنەند و

دەرگای ژورەکەم بۆ کردووه .. گۆپهکانم کوژاندووه و پەردەى پەنجەرەکەم لادا ..

بئهیچ قسەیهک که حەزیشم نەدەکرد قسە بکات توند توندیک لەباوێشى گرتەم ... وتی بیرم کردوویت ..

و تەم من ئەو نەندە گریام چاوهکانم کزداهاتن ..

وتی ئەمشەو تا بەیانێ ناخەوین .. زانییم دەرۆات بەلام لە خۆشیاندا نەمپرسی ..

ماندو نەدەبوو .. دەیوت خەلکی لەبەر کیشەکانی خۆیان نایانپەرژیتە سەرئەوهى بزانی که ئیمە چی

دەکەین .. تابەیانێ نەهیشت بخەوم .. مشتیک پارەى دانا و وتی

تا مانگیکی دیکە نان بۆ کەس ناکەیت , سەفەرێکم هەیه و دیمەوه , پەیمانەت دەدەمى , دیمەوهو بۆر

شوینیک دور دەتەم ..

برۆام نەکرد , بەلام لە خۆشەویستیاندا دلم نەرم بوبو , لەبەر دەرگا که ماچیکی کردم و ئیدی بۆ ئەبەد

نەگەراپهوه .

چەند مانگ دواتر که لەهاورپیهکیم پرسى وتی ناخوینى و بۆ ولاتیکی دور سەرفەرى کردووه ..

ئییستاش که سەیریکی دواوهوه دەکەم باوهرپناکەم درۆی کردبیت ..

پانزە سالی ریکە من چاوهرپیم .. تالەکانی سەرم سپی بون و ئەو لەهیچ لایهکەوه نەهات .. پانزە سال

بەشەو و بەرۆژ و بەنیوهو بەیانى و ئیوارە و پایزو زستان و هاوین و بەهارێکیهوه ...

ئییستاش چاوهرپیم که لەسەر دەرگا کهوه بیته ژورەوه .. گۆپهکانم بکوژینیتهوه و جلەکانی بەرم داکنى

و پەردەى پەنجەرەکەش لابادات .. توند بمرگیتە باوێش و بە پیکەنینە بەردەوامهکەیهوه بلیت دەزانیت

چەندیک بیرم کردوویت ...

دەربەندیخان

زستانی 2005

لەژمارەى 443 ی رۆژنامەى ئەدەب و هونەرى کوردستانی نوێ ی رۆژی 2005/4/21 دابلاوبووتەوه

